

Trösklada i Sunnansjö, Grangärde sn

Dendrokronologisk undersökning

av Torbjörn Axelson, mars 2015

Den 13 mars 2015 tog jag med tillväxtbör 4 prover i en tröskloge i Sunnansjö vid Lågnäsvägen/Morhagsvägen, Grangärde sn, [60° 13' 11" N, 14° 58' 50" E](#) (WGS 84). Trösklogen ska ha flyttats till nuvarande plats omkring sekelskiftet 1900. Det är uppenbart att den flyttats flera gånger och att en stor del av timret är sekundärt, och ofta återanvänt. Jag valde därför att ta prover i avbalkningen/mellanväggen, i ett parti, som såg ut att vara enhetligt och ursprungligt (E5b-E8b, alltså stockarna i mellanväggen knutade mot vägg C). Stockarna som är av tall är frodvuxna, och proven innehåller endast 49-58 ringar vardera. Tre av proven passar utan problem mot varandra, och dessa låter sig dateras med sista ring till 1695 (vinterfält). Prov Grtrfj2 har en tillväxtkollaps, som gör att det är svåraterat, men området före denna (39 ringar) passar bra mot de andra proven om man antar att de är samtida med dessa, och tillväxtkollapsen inträffar i så fall 1687, vilket är ett år som ofta uppvisar tillväxtkollaps i området.¹ Det finns därför knappast några skäl att anta att inte också den stocken är samtida med de andra, särskilt då den dessutom har ett med dem likartat utseende. Man bör därför kunna anta att ladan ursprungligen byggdes ca 1696, men att den timrats om vid ett flertal tillfällen. De undersökta stockarna är bilade och försedda med raka hak.

Noter

- ¹ 1687 har extremt smal ring/tillväxtkollaps också i en del andra tallar särskilt sådana som vuxit nära myrar eller sjöar, se [Några torrtallar på Sälslöten, Floda sn. Torrtallarna vid sjön Tyrens norra ände, Floda sn., Ångsladan på Björnmyran](#). Året var missväxtår, se [Korrelationen mellan skördeutfall 1683-1780 och årsringsdata](#).

Denna och andra dendrokronologiska studier av T. Axelson återfinns på taxelson.se/dendro/obj/

Korrelationsvärden

Cybis CDendro, Algorithm: P2Yrs: Proportion of last two years growth (2,0,T)
Correlations between available references and mean of Grtrfj except Grtrfj2, dated to 1695 with corr >= 0,45 and with overlap >= 57
Results sorted according to decreasing correlation coefficient values.

	Corr	Test	lap		
all...	0,57	5,16	57	based on 10 members	
GagnefSo	0,54	4,70	57	Gagnef-Djura	PISY
Grangard	0,53	4,62	57	Grangärde, Dalarna	PISY
Sfsn-PIS	0,53	4,59	57	Säfsnäs socken, Dalarna	PISY
BjörboGr	0,50	4,28	57	Swed305 Björbo+Grangärde	PISY
idre	0,50	4,24	57	Idre, Dalarna	PISY
SödraDal	0,48	4,11	57	Södra Dalarna	PISY
se007	0,48	4,04	57	Dalarna region (Lunds Universitet, "extraterrestrial")	PISY
SolorNor	0,45	3,76	57	Solor, sydöstra. Norge (digitaliserat av Arne Andersson)	PISY
swed305	0,45	3,75	57	Björbo, Dalarna	PISY

Mätvärden (rådata)

Grtrfj 1	Trösklada, Sunnansjö, Dalarna									PISY		
Grtrfj 2	Sweden	Pinus sylvestris	170 m	6013N1459E							1638	1695
Grtrfj 3	T. Axelson											
Grtrfj0a1643	327	504	491	439	371	378	457					
Grtrfj0a1650	454	434	469	481	433	423	375	331	328	265		
Grtrfj0a1660	338	313	337	301	334	281	305	191	197	180		
Grtrfj0a1670	184	158	168	167	132	110	119	122	95	122		
Grtrfj0a1680	123	161	126	180	188	162	175	206	208	243		
Grtrfj0a1690	186	173	125	127	123	109	999					
Grtrfj1a1638	305	327										
Grtrfj1a1640	306	167	147	160	197	331	313	380	354	407		
Grtrfj1a1650	369	345	272	279	302	324	278	265	286	236		
Grtrfj1a1660	314	269	314	320	343	268	208	198	217	213		
Grtrfj1a1670	240	199	211	235	180	150	189	135	140	164		
Grtrfj1a1680	160	167	150	183	208	195	193	264	253	217		
Grtrfj1a1690	197	164	124	139	272	265	999					
Grtrfj2a1648	184	206										
Grtrfj2a1650	165	196	150	193	168	152	130	142	137	99		
Grtrfj2a1660	141	127	165	240	297	221	139	130	111	93		
Grtrfj2a1670	93	112	125	120	99	100	131	110	118	113		
Grtrfj2a1680	146	145	131	166	162	155	147	46	172	297		
Grtrfj2a1690	230	352	288	264	249	128	999					
Grtrfj3a1647	294	294	349									
Grtrfj3a1650	303	298	269	314	275	225	290	286	302	231		
Grtrfj3a1660	299	237	248	258	298	231	214	165	189	149		
Grtrfj3a1670	118	95	159	170	143	139	152	103	74	59		
Grtrfj3a1680	64	102	130	173	214	177	192	128	114	129		
Grtrfj3a1690	103	90	72	113	145	107	999					